

Гамкрелідзе К. Ю.

*аспірант кафедри національної економіки та публічного управління,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Протистояння українського народу під час Російсько-української війни, що має вже майже 9-ти річну історію, має глибоке суспільно-політичне інформаційне підґрунтя, що підтримується фінансово-економічними важелями органів державної влади. Війна розпочалась з російської збройної окупації Криму з лютого 2014 року, продовжилась війною в Донецьких і Луганських областях України з квітня 2014 року і створенням на їх територіях так званих «народних республік» та набула повномасштабного прояву з 24 лютого 2022 року. За цей час в учасників війни та всієї світової спільноти сформувались глибокі переконання щодо причин та варіантів завершення війни, втім, позиції українців та росіян досі не знаходять спільного рішення. Серед причин цього – потужний інформаційний пропагандистський тиск на свідомість громадян країни-агресора, який за цей тривалий період сформував у них викривлені суспільні уявлення щодо історичних подій між нашими країнами та стратегічних перспективних векторів розвитку їх взаємовідносин. Більше того, російські наративи активно поширюються світом та створюють інформаційну окупацію для багатьох країн світу, застосовуючи не лише через прямі погрози, тероризм, корупцію, брехливу пропаганду, але і культуру й освіту. При цьому, масштаби російської пропаганди визначаються її державним фінансуванням.

На потреби масової пропаганди в Росії витрачається в кілька разів більше коштів, ніж Україна та західні країни витрачають на інформаційні проекти щодо протидії їй. За останні 11 років державні видатки на масмедіа в Росії зросли на 30% [1]. Якщо на 2019 рік федеральний бюджет Росії передбачив 1

млрд євро на фінансування державних медіа, то у 2020 році – 1,3 млрд євро, у 2021 року – 1,4 млрд євро, а від січня до березня 2022 року – 0,15 млрд євро, що втричі більше порівняно з аналогічним періодом попереднього року [2, 3]. Натомість, Україна має обмежені фінансові ресурси для протидії російській інформаційній агресії, що уможлиблює реалізацію лише окремих її проєктів. Згідно дослідження потреб локальних медіа в умовах війни, проведеного ГО «Львівський медіафорум», 75% редакцій вказують на наявну високу потребу у додатковому фінансуванні, і лише 25% зазначають, що наразі не потребують його, оскільки їх підтримують засновники, донори чи меценати [4].

В державному бюджеті України на фінансування потреб Міністерства культури та інформаційної політики України, яке є ключовим державним органом влади що здійснює інформаційну політику, у 2021 році було витрачено 10,1 млрд грн, у 2022 році – 11,8 млрд грн, а на 2023 рік заплановано лише 7,1 млрд грн, що за нашими розрахунками становить відповідно 0,3 млрд євро, 0,35 млрд євро та 0,16 млрд євро. Лише частина цих коштів спрямовується на діяльність щодо інформаційної безпеки, що представлено нами на рис. 1.

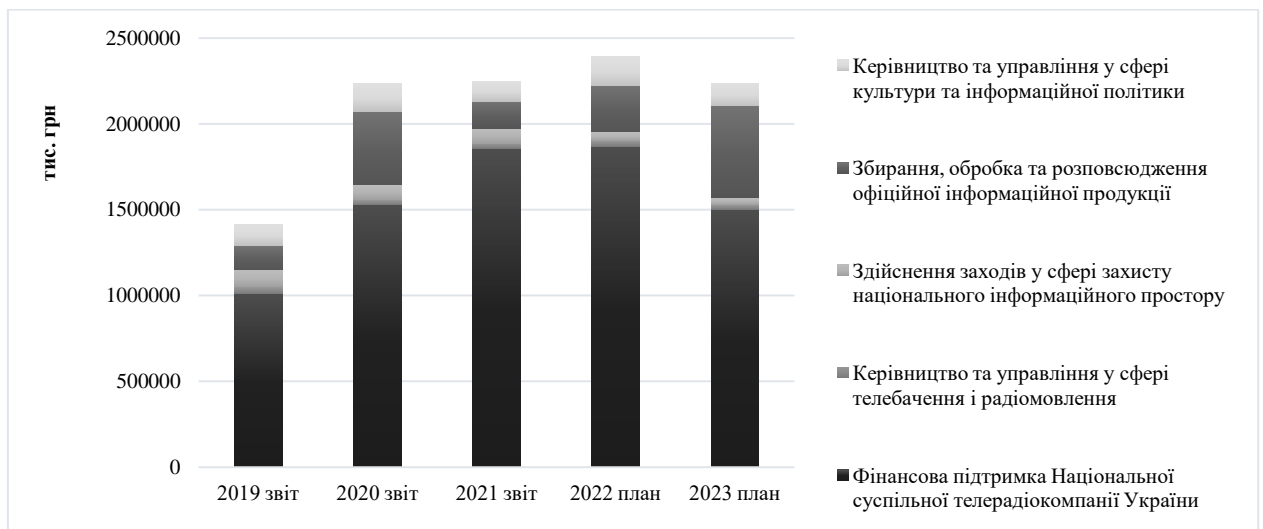

Рис. 1. Видатки державного бюджету України на інформаційну безпеку

Джерело: створено автором за даними паспортів бюджетних програм Міністерства культури та інформаційної політики України за 2020–2023 роки [5].

Нами розраховано, з державного бюджету України у 2019 році на інформаційні заходи Міністерства культури та інформаційної політики України спрямовувались лише 0,05 млрд євро, у 2020-2022 роках – 0,07 млрд євро, а на 2023 рік знову передбачено лише 0,05 млрд євро. Найбільша частина коштів спрямовується на фінансування Національної суспільної телерадіокомпанії України, які у 2023 році передбачено в сумі 1,5 млрд грн (0,03 млрд євро), що в понад 35 разів менше, ніж 1,08 млрд євро, заплановані на цей рік на медіапропаганду в федеральному бюджеті РФ [6]. Такі пропорції фінансування, звісно, унеможливають відповідний масштабам російської пропаганди широкий інформаційний спротив української медіаспільноти.

Виклики національної безпеки в умовах активної збройної агресії РФ проти України, звісно, обмежують фінансові можливості бюджетних видатків на інформаційну безпеку та зумовлюють пріоритетність видатків щодо забезпечення потреб Збройних сил України. Втім, інформаційний фронт війни також потребує більших обсягів фінансування, тому актуальним для України залишається пошук міжнародних партнерів та отримання від них донорської підтримки пріоритетних потреб контрпропаганди.

Список використаної літератури

1. Пропаганда в РФ досягла сталінського рівня в СРСР. URL: <https://dailylviv.com/news/polityka/propahanda-v-rf-dosyahla-stalinskoho-rivnya-v-srsr-101828> (дата звернення 27.01.2023)
2. «Інформаційний Рамштайн» – початок єдиного інформаційного фронту країн-союзників <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/09/30/7369845/> (дата звернення 27.01.2023)
3. Власти увеличили расходы на госпропаганду до 319 млрд рублей 2021. URL: <https://www.rline.tv/news/2021-12-26-vlasti-uvelichili-raskhody-na-gospropagandu-do-319-mlrd-rublej/> (дата звернення 27.01.2023)

4. Дослідження потреб локальних медіа в умовах війни. URL: https://drive.google.com/file/d/1iv2fG7ziuELIDnFqZaHiuny-0BHTtw_f/view

(дата звернення 27.01.2023)

5. Інформація про бюджет Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://mkip.gov.ua/content/informaciya-pro-byudzhet.html> (дата звернення 27.01.2023)

6. В 2022-2024 годах государственный телеканал Russia Today, главным редактором которого является Маргарита Симоньян, получит из бюджета 82 млрд рублей. URL: <https://www.rline.tv/news/2021-12-26-vlasti-uvlechili-raskhody-na-gospropagandu-do-319-mlrd-rublej/> (дата звернення 27.01.2023)

Джигун М. І.

аспірант 3-го курсу кафедри політичних наук

Лачихіна Г. В.

Аспірантка 3-го курсу кафедри політичних наук

НПУ ім. М.П. Драгоманова

ПРОПАГАНДА ТА КОНТРОПРОПАГАНДА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ще до початку повномасштабного вторгнення 24-го лютого 2022-го року, протистояння між Росією та Україною спостерігалось практично в усіх сферах суспільно-політичного життя, включаючи політичну, правову, економічну, дипломатичну та інформаційну. Однак, ретроспективний аналіз подій 2013-2014-го років свідчить, що саме агресивна антиукраїнська медіа стратегія Росії того часу дозволила легітимізувати в російському суспільстві подальшу військову агресію проти України та масштабний наступ взимку 2022-го року [7].

На думку деяких науковців, дезінформація та пропаганда притаманні будь-якій війні, а жодна зі сторін конфлікту не може мати монополії на їх